Kis-Czell, 1899. I. évfolyam. 25. szám. Vasárnap decz. 17.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Mejelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 4 frt. | Negyedévre . . 1 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 „ | Egyes szám ára — „ 10 „

Szerkesztővel értekezhetni: szerdán, csütörtökön és péntekon.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmati-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

A modern moloch.

Jön észrevétlen, mint a hajnali szellő, belopja magát a szivbe, lélekbe, a test minden izébe. Senki sem tudja hogyan, senki sem tudja honnan. De itt él a testben, élősködik a sziven, rágja, marja végtelenül Neve nincs. De modern molochnak bátran mondhatni. A század vége foganja a bünt. S a bűn csiráját magában hordja a ma születtett gyermek is, és ez a fene eljutott a társadalom minden rétegébe, megtalálhatjuk a palotába, meg a falu nádtetős házában. Szomoru dolog, határozottan. Minő el fajulás, minő szégyenes állapotok! Tiz éves emberke felköti magát, tizenkét éves leány — ki még nem is bakfis — leugrik a 4 ik emeletről. És ez igy megyen folyvást; napról-napra több áldozat. Mi ennek az erkölcsi konzekvenciája? A felvilágosodottság át csap a tulzásba s szélsőségig fajulva megdönt minden komoly elvet, mert nélkülözi az erkölcsi alapot. Alap nélkül pedig semmi föl nem épülhet, sem meg állhat.

Ma nem ösmerünk vallást, nem hitet, sőt a létföltétel legelemibb szabályaivál sem vagyunk tisztában. Helyesebben nem akarunk róluk tudomást szerezni. Szerfölött nevetségesnek találunk minden égető szükséget, csupán érdeklődést tanusitunk a közügyek iránt s a mai viszonyok közt ezt teljesen elegendőnek tartjuk. Ez korunk nyavalyája: ez a modern moloch, a mi majdan keserü eredményeket produkál. Karöltve halad két szélsőség: a blazirtság, a tunyaság az őrületes nagyvilági idegességgel; ma megfér az erény, a legrikitóbb erkölcstelenséggel s kenyeres pajtásokká lettek a legádázabb ellenek. Az a felületesség, mi karakteres vonása a haló századnak, csak különczködés, mint a hogy különczködés zöld eget fösteni.

Ma annyira tudatában vagyunk felvilágosodottságunknak, hogy pályát cserélünk a Teremtővel s fia Istenekké akarunk konczentrálódni s mi megütődni való sincs azon, ha valaki azon kijelentéssel állna elő, hogy megnyitja a közlekedést földünk s a hold között. Ez a tulhajtott leleményesség, apatikus gyorsaság tervben és kivitelben megrontja az idegeket, az agyat agyoncsigázza, a szivet durvává, keménynyé formálja. Az örökös léthajsza csak reális szinben tünteti föl az életet, s szüli a közönyösséget, azt a bizonyos fásultságot, mi dominál többé-kevésbbé minden embert a mi kiöli az érzést a szivből. Az óriási zsivaj csak szorgalmazza ennek előrehaladását. Nincs támaszunk, nincs alapunk, mert számüztük a legszilárdabbat, a legbiztosabbat; — az ideálizmust. Azóta üli orgiáit ez a rákfene, azóta szaporodtak meg az öngyilkosok száma s kezdi munkáját a kicsinyek között is. Vajjon mivé leszünk — igyen szaladva — egy félszázad multán? Akkor már nem „századvég" szerepel, de a posvány felül is büzös leszen. Hol terem az a modern Herkules, ki ezt tisztára mossa?

Tessék üstökön ragadni a kort. Félre a hamis próféták elveivel s az ember ne akarja megtagadni emberi voltát. Alább a nagyképüsködéssel, lejjebb a rossz frázisként hangzó jelszavakkal. A modern kor csak satnya gyümölcs, de érőfélben levő gyümölcse egy-két különcz ostoba agya vadhajtásainak s ez a feltünési viszketeg, érthetetlen mánia ne tegye károssá az egész társadalmat. Az ideálizmusra kell felépiteni ezt a nagy épületet, annál szilárdabb, erősebb alap nem létezhet s ilyként lassan, de biztosen tévelygünk belé a rendes kerékvágásba, mely erkölcsi és anyagi boldogulásunk felé vezet — s csak az ily alappal biró társadalmnak van létjogosultsága. S ha az agy szüleménye nem szenved iramlást, a vérkeringés normális lesz: megszünik az idegesség, a szív rendesen működik s beáll életünkben a megnyugvás, a nyugalmas munka és pihenés ideje, a melynek produktuma valóban méltó lesz a század felvilágosodottságához. Akkor leapad az öngyilkosok listája, s a czél elérése előtt nem adjuk fel a küzdelmet, mert az ideál fog

TÁRCZA.

A képlár ur.

Megszoritotta kezemet s olyan kédves mosolylyal, melynek pajzánsága megrontotta szavainak komolyságát, mondá:

— Nem vagyunk egymásnak valók. Ön fiatal, csak még harmincznégy éves, én pedig öreg özvegy asszony vagyok már.

Az »öreg« szót olyan különösen hangsulyozta, mintha azt várta volna, hogy [illegible]

Pikáns szépsége elvakitott.

Éreztem, hogy minden szavában a kaczérság számitása rejlik. Tudtam, hogy ha festék nem is éri arczát, kendőzött a szeme, a szive, a lelkülete.

Jól ösmerem a nők e veszélyes faját.

Tudtam, hogy akaratlanul, szinte öntudatlanul magukhoz vonzanak, hogy a csábitás mint valami ösztön birja őket cselekvésre, csevegésre, mosolygásra.

Olyanok, mint azok a gyermekek, akik végighanczuroznak a mezőkön, hogy elfogjanak egy lépkét. Mikor aztán megfogták, elmult örömük s kedvtelenül bocsátják el a kis foglyot.

Nem pillangó kell nekik, hanem lepkekergetés. Az az asszony sem a hóditottra vágyik, csak a hóditásra. A győzelem mutatja a küzdelem izgatja.

És mégis, talán éppen csak azért birni akartam. Felébredt bennem a dacz, mely nem egy szerelemnek rugója. Kell hogy enyém legyen!

Lehangoltságot szinleltem Ugy tettem, mintha gondolkozás utan lassan-lassan — bár szomorkodva — beláttam volna szavainak igaz voltát.

— Talán igaza van, asszonyom Talán csakugyan öreg ahhoz, hogy megérthesse érzelmeimet. Lássa, a magam fiatalos bodor ősszemmel azt hittem; hogy meg fogom önt győzhetni szerelmemről és megnyerhetem szivét. Azt gondol[illegible] régi ábrandokat, a boldog órák emlékét. Hogy az elmult boldogság emlékezete maga után vonja az uj boldogságot. Talán meg fogja kivánni, hogy a letünt ábrándok még egyszer felébredjenek, hogy mégegyszer átérezze, átéljé őket. Csalódtam, ön örökre elbucsuztatta a fiatalságát

— No lássa, igy szerettem önt. Végre is észre kellett térnie.

Fogtam a kalapomat és elmenni készültem.

E perczben vig zeneszó hallatszott. Elma felugrott ülőhelyéről.

— A banda! Hallja csak, a banda! Jöjjön, nézzük a katonákat. Megfogta kezemet s gyengéden az ablakhoz vont. Gyorsan feltárta, ráhajolt az ablakpárkányra s intett, hogy könyököljek melléje. S ettől a gyerekes kaczérságtól egyszerre különös boldogságot éreztem. Ugyan miért? Talán a szeme ragyogása tett boldoggá? Hiszen hazugnak, édesen hazugnak tartottam. Talán megrészegitett a lehelete vagy a harmincz tavasz üdesége? Érzem, hogy ez a „harmincz tavasz" nem korhely. Annak a szépséges asszonynak kikelet volt az egész élete és tavasz fakadt körülötte.

A vig nóta hallatára pajzán gyerekké lett. Vidáman tapsolt és a lábával önkéntelenül a dal ütemét jelezte. Szinte tánczolt minden idegszála. A homlákára rendetlenül lehullottak hajfürtjei; mintha ölelkezni akartak volna a selyem szemöl-

Elsimogatta őket, de lekivánkoztak megint a sima fehér homlokára.

A banda elhaladt az ablak előtt s a századok hosszu sora egyhangu, egyenletes léptekkel követte.

Egy-egy évi önkéntes bizalmasan felköszönt az ablakhoz. Boszankodtam. Nagy Kálmán volt, aki Perikéhez. kis ballerinámhoz is betolakodott.

Viszonoztam üdvözlését, Elma is köszönt neki. Kiállhatatlannak tartottam e tejes állu suhancz bizalmasságát. De hát nem törődöm vele, nem zavarom meg miatta boldogságomat.

A katonák rég elvonultak már az ablak előtt s Elma még mindig mélázó tekintettel nézett utánuk.

Már látni se lehetett őket. csak a távolból

tettre sarkalni, s nem esik meg, hogy 10 éves gyermekek életuntságtól agyonra felmagasztalják magukat. S akkor megszünik ez az idegrontó, testet, lelketölő nyavalya — a modern moloch.

H. A.

A meghülés.

Tudvalevőleg a meghülés okozza a legtöbb betegséget. A meghülés nem lévén egyéb, mint testünk melegének hirtelen csökkenése, nagy gondot kell forditani a test melegének szabályozására.

Feltünő tény, hogy az ember bármely éghajlat alatt is képes megélni, legyen az az északi vagy déli sarkon 30 - 40 Celsius fok hideg mellett, a mérsékelt égöv alatt vagy az egyenlitő táján 35 – 40 Celsius fok meleg mellett. E különböző légmérsékletek daczára testünk melege — csekély változásoktól eltekintve — ugyanazon fokon marad és pedig a hónaljban 37 Celsius fok, a szivben 39 Celsius fok. A mi éghajlatunk alatt is a levegő hőfoka 30 fok meleg és 29 fok hideg között változik, ami 50 fok különbséget jelent; sőt nem is ritkaság, hogy rövid 24 óra alatt 20 – 30 fok különbség mutatkozik a levegő hőfokában, a nélkül, hogy testünk melege jelentékenyen változnék.

Ha testünk nem birna azzal a képességgel, hogy ily kiválóan különböző hőfokokat kiegyenlitsen, ugy a hideg behatása alatt testünk melege annyira apadna, a melegség behatása alatt pedig annyira emelkednek, hogy a halál kikerülhetetlen volna. Betegek megfigyelése arra az eredményre vezetett, hogy a hőmérséklet, ha csak 3 – 4 Celsius fokkal emelkedik a normális fölé, ez már elegendő arra, hogy rövid idő alatt a szív- vagy más fontos életszerv elfajulását és ez által a halált okozza; épp a hőmérséklet emelkedésének hatásában rejlik a magas lázu betegek életveszélye is. — Az utóbbi időben e tény fontos következménye gyanánt, erős lázas betegségeknél, mint tifusz, tüdőgyulladás stb., hideg fürdőket vagy hideg begöngyöléseket alkalmaznak a forróság apasztása czéljából és a statisztika igazolja, hogy a forróságnak ily módon való apasztása a lázas betegség veszélyét apasztja, mérsékli és e szerint hatásosabb szer, mint a belsőleg alkalmazott gyógyszerek. Ha testünk hőfoka 6 C. fokkal emelkedik, amint ezt napszurás alatt észlelhetjük, az áthevült vér mérges s főleg a szivre nézve bénitó hatásu lesz, miokból gyakran a halál hirtelen szokott beállani. — A hőmérséklet jelentékeny apadását sem képes az ember eltürni és testünk hőfokánál 18 – 20 fokra való apadása halált okoz.

Testünk melegének szabályozása a tüdő és a külső bőr segélyével történik, az utóbbi által oly módon, hogy hősugarakat meneszt a levegőbe, tehát sugárzás által, továbbá hogy a vele közvetlen érintkezésbe lépő levegőnek melegségét oszt, tehát vezetés által; s végül, hogy felszinén folyton viz párolog el, tehát elpárolgás által. Rendesen nem egyenlő mértékben és nem is mindhárom uton át történik a test melegének elvonása és pedig leggyakrabban az elpárolgás által. De nézzük csak tüzeteseben a hőveszteség fentebb emlitett háromféle u ját.

A sugárzás á tal való hőveszteség nagyon jelentékeny lehet és testünk melegének fele része ez uton elillanhat. Ha például télen, leginkább uj épületekben át nem f tött szobába jutunk, ugy hideg borzongatja testünket, daczára, hogy a kályha jól meg van rakva és izzó, a szoba levegőjének melege pedig 16 fok. Testünk melege a hideg falak és hideg butorok felé sugárzik és pedig annál erősebben és annál kellemetlenebb érzés kiséretében, minél nagyobb a hőmérséklet különbsége a hideg falak és testünk között. Ha azonban 3 – 4 hét után a szoba kellően át van fűtve, még lacsonyabb hőfok mellett, mint kezdetben, is jól érezzük magunkat, mert a sugárzás csekélyebb, az átmelegedett falak már nem vesznek föl oly sok meleget, nem érezzük többé a sugárzást.

Ha testünk melege csak a test egy részéből sugárzik egy hideg tárgy felé, például ha hideg falfelöli oldalon a takarót felemeljük, a mikor meleg ágyban fekszünk, ugy kellemetlen léghuzamot érzünk, ami nagyon gyakran a testbőr e részén az idegek működését zavarja és rheumatikus fájdalmakat idéz elő.

Ha ellenben testünk melegének kisugárzása akadályoztatik, a melegség testünk belsejében felhalmozódik és a forróság érzetét idézi elő. Igy van a gyülések alatt, a hol sok ember sürün egymás mellett áll és a melegség kisugárzása megakadályoztatik. Bár a terem hőfoka nem magas, mégis a forróság nyomasztó érzése fog el bennünket; ellenben a mellékhelyiségekben, hol kevesebb az ember és hol a test melegének kisugárzása akadályozva nincs magasabb hőfok mellett is jól érezhetjük magunkat.

A test melegének vezetés utján való apadása az által t. i., hogy testünk melege közvetlen érintkezésbe lép az őt mindenfelől környező levegővel, szintén nagy jelentőséggel bir és ez uton körülbelül 25 százalék megy testünk melegéből veszendőbe. Az által, hogy a testünket közvetlen érintő légréteg átmelegittetik, ez könnyebb lesz, mint az át nem melegitett és testünkből távolabb levő levegő, a könnyebb levegő ellilan fölfelé, helyébe pedig ujabb, hidegebb légrétegek lépnek. Ez okból testünk körül, alulról fölfelé, folytonos légáramlat támad.

Végre vizelpárolgás által is szabályoztatik testünk melege. A viz elpárolgása a tüdő és a testbőr által történik. A tüdő által való vizmennyiségek elpárolgásáról kellő képet nyerünk, ha a tükör felületére lehelünk vagy ha megfigyeljük ama sürü gőzfelhőt, amit hideg levegőben való lélegzésünk által idézünk elő. De a testbőrön át is tetemes elpárolgás történik, csakhogy ez rendesen nem vehető oly könnyen észre.

Ha testünk melegének itt felhozott szabályozása, legyen az akár csak részben is megakadályoztatik, ugy azok az egészségi zavarok állanak be, amelyek meghülés név alatt ismeretesek. Ilyen a rheuma, nátha, tüdőgyulladás stb.

---

hallatszott a zene elhangzó bumberdója, hanem azért Elma utánuk meredt révedező nézéssel, mintha még látná őket. Elgondolkoztam. Hirtelen támadt boldogságom meg volt zavarva. Boszantott, hogy a dupla szinü posztó annyira lekötötte Elma figyelmét. S én alig néhány perczczel ezelőtt házasságot ajánlottam neki. Mélyen a szeme közé néztem s aztán megszakitottam a csendet:

—Ugy-e nagyon érdeklődik a katonák iránt?

— Nem tagadom . . .

— Talán megtudhatnám, hogy miért?

— A korom és a nézeteim talán megengedik, hogy tultéve magamat a prüderia parancsain őszintén válaszoljak. Nos hát: minden nő többé-kevésbbé ábrándos, regényes lelkületü. Még mindig él bennünk a középkor daliás lovagjainak képe. Szinte szolidaritást érzünk évszázadok előtt élt társnőinkkel, akikért élet-halál harczot vivtak a bajnokok. M[illegible] és szeretjük még azokat, akiknek ideáljaik voltunk. Viszonzásul most nekik adunk egy kis ideálszerepet. Talán tévedünk, ha a katonákat tartjuk utódjaiknak, de hát azért vagyunk nők, hogy tévedjünk. Azt meg — tevé hozzá pikáns mosolylyal — a csinos ruha azt a testhez simuló festói ruha is tetszik egy kissé. Hiszen tudja, hogy nem mindig, de néha mégis a ruha jelenti az embert.

— Milyen jó, — mondám maliczicziával, — hogy nem minden nő gondolkozik oly szellemesen, mint ön, asszonyom.

— Téved. Az asszony, ha tetszik, vagy ha neki tetszenek, mindig ilyen »szellemes«. Lehetnek, akik először prüdeok és csak azután asszonyok, s azért tartózkodnak ily őszinte nyilatkozatoktól, Hanem azért Mars fiainak a szivünkben mindig erős a pozicziójuk.

— Hátha konkrét adatokkal megczáfolnám véleményét?

— Kiváncsi volnék reájuk.

— Ön őszinte volt, ugy-e én is lehetek? Látta azt a fiut, a ki bizalmasan felköszönt nekem?

— Önnek? Igenis láttam.

— Nos hát, ez a káplárlegényke alig egy-két hónap előtt egyik hű barátnőmet — hiszen tudja, hogy barátnőink is vannak — Ferikét, a körülrajongott ballerinát, ostromolta udvarlásával. De nem érhetett czélt. Ugy tudom, hogy Ferike ajtót mutatott neki s hogy ő ezen az ajtón ki is ment. A bellerinák néha elég okosak s nem gondolnak a mult idők asszonyaival való ideálszolidaritásra. Ferike is ilyen okos volt s belátta, hogy az a fiatal siheder, akármilyen lovagkivonat is, nem vetekedhetik vele, a[illegible] gyökerezem a multban, de megállok a jelenben.

— Gondolja? Lássuk csak! — Odalépett a kis iróasztal elé s egyik fiókjából hamarosan kivett egy pacsuli illatos levélkét.

— Ösmeri a kézirást? kérdé elibém tartva?

Elhalványodtam. Ferike irása volt:

„Édes kis bubi! Este előadás után biztosan elvárlak! A „komondor“ ma nem őrzi a házat. Ferike.“

Kivül a boritékon: „Nagy Kálmán egy évi önkéntes urnak helyben“

Hámarjában szóhoz se juthattam. A „komondor“ nem őrzi a ha[illegible]! S ez a „komondor“ én vagyok! Nos jól van, a komondorok harapni is tudnak.

— Hogyan jutott ön e levél birtokába?

— Csak ugy véletlenül. A káplár ur irományai között keresgélve (tudja, hogy mi nők kiváncsiak vagyunk) akadtam reája.

— Az irományai között? Talán csak nem . .

— De igen, uram. A káplár ur tegnapig a szomszéd helyiségben állomásozott, tegnap áthelyeztetett ide s most nálam lakik a mellék szobában.

— Asszonyom, önt eddig tisztességes nőnek ismertem

— Remélem, ezentul is annak fog ösmerni. Harminczhét éves özvegy asszony vagyok.

— Harminczhét éves! A Balzac „entre deux ages“-jából való. Az a kor, amelyben legkikapósabbak a nők. Harminczhét éves! Hát azt hiszi, hogy a világ elhiszi ezt önnek s ha elhiszi már, se nem hall, se nem lát? A világ — s én a világnak vagyok része a maga módja szerint fogja magyarázni, hogy mit jelent az, ha e szobában ön, és itt a mellékszobába nyitott ajtaján tul a káplár ur lakik. Azt hiszi, hogy az ön harminczhetedik évében nem fogják tudni, mije, kije önnek ez az ur?

— Kicsoda?

— A . . .; nem folytathattam tovább, mert kis kacsóival befogta a számat.

— Téved — mondá kedves mosolylyal — a káplár ur — *a fiam!*

*

A fia! Furcsán esett meg, hanem azért, ha néha elgondolkozom Elmán, valami olyan sajnálkozás féle fog el, miért nem lehetek fiának mostoha apja?

Fenyő Márton.

A magyar járadékügy.

Ezen határozat által azonban reform terveinek csak első osztálylyal jogtalanul összekapcsolt második és harmadik osztály nak az első osztálytól leendő vagyoni tel jes elkülönitése, uj alapszabályok kidolgo zása, a tagok névjegyzékének összeállitása, kinyomatása (az intézet ezek számát 35000 ezerrel mutatja ki, mely az ideiglenes je gyek bemutatása után hihetőleg teteme sen csökkeni fog) végül pedig egy olyan mathematikai számitás kidolgozása, mely szerint a 30 millió forintot meghaladó tőke a bezárólag 1850. évig felvett tagok javára fokozatosan emelkedő évi járadék által tel emészthető legyen.

Ismételjük azonban, hogy ezen refor mokat csak azon esetre leszünk képesek megvalósitani, ha az első osztály minden egyes tagjának buzgó és kitartó támagatá sára számithatunk; kérjük tehát, hogy e czélból egyesületünkbe tömegesen belépni s annak működését közreműködésük által hathatósabbá tenni sziveskedjék.

Posta és nyomdai kiadásaink fedezé sére, tekintettel a szegényebb sorsu tagokra, részjegyenkint egy korona évi hozzájáru lást állapitottunk meg.

Id. Stelczer Imre ur Győrött (első taka rékpénztár épület I. e.) szivességből elfo gadja a bejelentéseket és befizetéseket, mely alkalommal szükséges lesz az ideiglenes jegy vagy járadékkötvény száma, azokon olvasható teljes név, lakhely, felvételi év, osztályzat és a tulajdonos születési idejének pontos bejelentése.

Végre figyelmeztetjük az ideiglenes je gyek (Interium Schein) tulajdonosait, hogy jegyeiket járadékkötvényekre leendő kicse rélés végett, átiratási és postadij fedezetül 1 frt 20 kr készpénz csatolása mellett kö vetkező czimen „An die Administration der allgemeine Versorguns Anstalt“ Bécs, Petersplatz 7. adják ajánlott boritékban pos tára.

Pozsony, 1899 november hó.

A bécsi Allgemeine Versorguns Anstalt tagjai érdekeinek megvédését czélzó egyesület elnöke:

Günther M. Vilmos, kir. tanácsos.

Id. Ranschan Gusztáv, jegyző.

(Folytatás és vége.)

HIREK.

— **Városi képviselők választása.** Hét városi képviselőnek, névszerint: Rosenberg Lajos, Raffel Mihály, Raffel Lajos, id. Tóry György, Sipőcz Benedek, Géfin Lajos és Polczer Ferencznek járt le képviselői mandátuma s ezek helyébe pénteken választottak a közönség élénk érdeklődése mellett. Napokkal a választás előtt folyt már a korteskedés és a jelöltek lázas érdeklődéssel várták az eredmény kihirdetését. A szavazat szedő bizottság reggel fél 9 órakor ült össze s nyomban megkezdődött a piros és fehér czédulákkal a szavazás. A záróra délután 4 órara volt kitüzve, ekkor lezárták a szavazást s elkezdték össze számlálni a szavazatokat. Kétszáznyolczvan szavazat közül beadatott 96 nem szavazott 184 E szerint városi képviselőkké megválasztattak [illegible] Kelch Imre, Bisiczky Ödön, Zathureczky Géza, Szabó József, dr. Brunner Ferencz, Nagy József és Németh Károly. A megválasztottak esti 7 órakor 15 teritékü vacsorára gyültek össze a »Magyar-Király« szállodában, hol toasztokat mondtak Pálovics vbiró, Nagy József ügyvéd és Gáspár Kálmán. A társas vacsora vig hangulatban a kora reggeli órákban ért véget.

— **Családi öröm** érte e héten dr. Berzsenyi Dezső helybeli köztiszteletben álló ügyvéd és földbirtokost Leánya, férjezett Jánosics Józsefné, fiumei cultur mérnök neje, e héten egészséges fiu gyermeket szült Fiuméban.

— **A városbiró ur figyelmébe.** Az e heti havazás alkalmából kilett ugyan dobolva, hogy a járdákról a havat letisztogattassák a háziurak, mindennek daczára akárhány ház előtt alig volt egy nyomoruságos gyalogjáró. Valószinü ezek a házak külön kegyben részesülnek, hogy nem vették figyelembe a rendeletet. Másodsorban figyelmébe ajánljuk a vbiró urnak, hogy hasonló nagy havazás alkalmával, az élelmiszer piaczot söpresse el, hogy a piaczra járó háziasszonyok ne legyenek kénytelenek térdig a hóban gázolni Elvégre a tejfelt, turót stb. piaczi czikket árulók nem hozhatnak magukkal söprüt és lapátot is, hogy helyet csináljanak maguknak a piaczon és utat a vásárlóknak.

— **Lejárt mandátum.** Palovits József városbiró mandátuma lejárván, a biróválasztás e hó 27—28-án fog megejtetni. Erről legközelebb bővebben fogunk referálni.

— **Csőd** Közültük már lapunkban, hogy Hainczmann János, a szombathelyi »Szabaria« szálloda tulajdonosa fizetésképtelen lett Hainczmann barátai mindent elkövettek, hogy megmentsék a Dunántul e jóhirnévnek örvendő szállodát. Fáradozásukat ugylátszik nem koronázta a kivánt siker, mert a napokban a szombathelyi kir. törvényszék Hainczmann Jánosné, szül. Házas Ida kérelmére elrendelte a csődöt.

— **Uj évi üdvözletek** Hirlapunk uj évi számában külön üdvözlő rovatot nyitunk hasonlóan a fővárosi és a nagyobb külföldi lapok mintájára. E rovatban bárkinek egy korona dij lefizetése ellenében beiktatjuk uj évi üdvözletét s ezzel megmenekül az illető a sok üdvözlő kártya szétküldésétől és postabélyegekben is nem csekély megtakaritást eszközöl. E rovatunkat különösen figyelmébe ajánljuk kereskedőink, vendéglőseink, kávésaink, iparosaink s egyáltalan mindazok figyelmébe, kiktől a közönség megszokta követelni és várni az uj évi üdvözletet. Uj évi üdvözlő rovatunkra előjegyezni lehet hirlapunk kézbesitőjénél a dij lefizetése ellenében.

— **A vönöczki gyilkosokat elfogták.** A csendőrség szakadatlan erélyes nyomozásának e héten meglett a kivánt eredménye. A borzalmas gyilkosság tetteseit a csendőrség e héten elfogta Papp Samu csősz és Mógor István kisgazda vönöczki lakosok személyében. Papp beismerésben van, mig Mógor erősen tagadja, hogy neki része volna a Károlyi házaspar meggyilkolásában. Papp szemébe mondta Mógornak, hogy ő volt értelmi szerzője a bünügynek s ő lőtte le Károlyit, Károlyinét is ő verte agyon a puskával, mi lezek daczára Mógor megmarad konok tagadása mellett, Papp állitása szerint ő csak az ajtóban állott őrt, mig Mógor az áldozatokkal végzett Mógornál a csendőrség semmi bünjelet nem talált s ez reá nézve mentő körülmény. ellene vall azonban az, hogy állitólag Mógor 300 frttal tartozott a Károlyi házaspárnak adóslevélre, az adóslevél azonban eltünt. Mi igaz e hirből, még megerősitésre vár. Papp Samut csütörtökön szállitották erős csendőri fedezet mellett Szombathelyre nejével szembesiteni, ki ez időszerint a szombathelyi babaképző intézetben van, hogy adjon arról felvilágositást, adott-e férjének pénzt mielőtt elment, mert Papp a nála talált pénzt nejétől kapottnak mondta Pappot ugyanaznap vissza vitték Vönöczkre s Mógorral együtt fogva vannak erős csendőri fedezet mellett. Sándor László csendőr főhadnagy szakadatlanul folytatja a nyomozást e rejtélyes bünügyben s lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, e borzalmas ügy teljesen fel lesz deritve és a bünösök át lesznek adva az igazságszolgáltatásnak.

— **Az uj koronás bankjegyek szövege.** Az osztrák-magyar banknak eddigelé forgalomban volt bankjegyei csak német és magyar nyelvü szöveggel voltak ellatva. Az uj bankjegyek szövegét azonban a különféle osztrák-tartományok nyelven is feltüntetik. A bankjegyek egyik oldalán ugyanis az érték számát német nyelven kivül a többi tartományi nyelveken is kifejezik, mig a bankjegy másik oldalán a teljes szöveg csak magyar nyelvü lesz, A bankjegyeknek osztrák felén mutatkozó ezt a vegyes nyelvüséget az osztrákok Kaizl volt pénzügyminiszternek köszönhetik.

— **Uj adóhivatal.** A pénzügyminiszter Vasvár nagyközségben uj adohivatal felállitását en[illegible] előkészületei miatt azonban az uj adóhivatal csak a jövő év folyamán kezdheti meg működését.

— **Uj gazdasági tudósitók vármegyénkben** A m. kir. földmivelésügyi miniszter Takács Ferencz dukai, Horváth Ernő csöngei és Vargha Gyula vönöczki lakosokat Vasmegye kis-czelli járására nézve a gazdasági tudósitói tiszttel bizta meg.

— **Előfizetési felhivás.** Kemény József, a kis-czelli izr. hitközség tanitója, megirta a kis-czelli izr. hitközség történetét 1895-ig. E művére e héten bocsátotta ki az előfizetési felhivást, mely január hó folyamán jelenik meg 130—140 oldalra terjedő füzetben. A könyv ára 80 kr lesz. mely a szerző nevére küldendő folyó hó végéig.

— **Érdekes könyvjegyzék** Ruzitska Ármin budapesti könyvkereskedő, most adta ki 25-ik számu időszaki könyvjegyzékét. E könyvjegyzékben különösen karácsonyi és ujévi ajándékra alkalmas könyvek jegyzékét találja az olvasó óriási mennyiségben. Aki a közelgő ünnepekre hozzátartozóit érdekes könyvvel akarja meglepni és emelett olcsón akar vásárolni, annak mindenesetre ajánljuk, hogy hozassa meg Ruzitska ez elsőrangu fővárosi könyvkereskedő legutóbb kibocsátott könyvjegyzékét melyet bárkinek egy lev. lapon hozzá intézett kérésre ingyen és bérmentve megküld. Czime: Ruzicska Ármin Bpest, Muzeum-körut 3.

— **Gyermek játékok** óriási választékban Spieler Edénél Kis-Czell.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése** A kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg karácsony előtti vasárnapra és uj év napjára tekintettel az ünnep előtti napokra, felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetet és igy e napokon egész nap szabad az adás, vevés az üzletekben.

— **Tél apó** ugyancsak keményen kopogtatott be e héten Országszerte nagy havazások és kemény hideg idő járta. Kedden és szerdán vidékünkön is sok hó esett, emiatt a vonatok is nagy késéssel érkeztek szerdán a kis-czelli állomásra.

— **Panaszkönyv.** Több oldalról panaszt emeltek nálunk amitt, hogy az e héten esett havat az országutakon oly helyen, hol alig van valami csekély hó, teljesen tisztára lesöprik az utakról, mig ott, hol hófuvátok vannak alig látszik meg, hogy takaritást végeztek. Igy a tél gyönyöreit élvezni akaró szánkázók nem egy esetben járják meg ha jó szán utra számitanak, mert poros utat találnak és az állataikat kinozzák agyon. Talán lehetne egy kis havat hagyni az utakon ott, hol ugy is kevés van, mig ott, hol a szél össze hordta, többet eltakaritani. Szóval a téli szezonra is gondolhatna egy keveset a nemes vármegye.

— **A Gazdák Biztositó Szövetkezete** kedden tartotta alakuló közgyülését Zselénszky Róbert gróf elnöklésével. A gazdasági egyesületek szövetségének e legujabb alkotása rég hangoztatott kivánságát valósitja meg a magyar gazdáközönségnek, melyet a megalakitás munkájában a kormány is támogatott. Az alakuló közgyülés elnökévé egyhangulag gróf Zselénszky Róbertet valasztotta meg. Igazgató-tagok lettek: Báró Braunecker Lamoral, gróf Csáky Albin, Eszterhazy Miklós herczeg, Heinrich Béla, Justh Gyula, Kabos Ferencz, gróf Károlyi Sándor, Kamerer Ernő, Miklós Ödön, Rubinek Gyula, Szentiványi Árpád, Széchenyi Géza és gróf Teleki József. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Csáky Vidor, Fornszek Géza, Makkfalvy Géza, Ragályi Béla, gróf Majláth József. A végrehajtóbizottság által előkészitett alapszabályokat csekély módositással a közgyülés egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy a földmivelésügyi miniszternek a hathatós támogatásért köszönetét és háláját küldöttségileg fejezi ki. Végül gróf Zselénszky Róbertnek és Miklós Ödönnek a megalakitás körül való érdemeikért köszönetet szavaztak. A szövetkezet a kormány alapitványaival 1,600.000 korona alaptőkével rendelkezik.

— **Vasuti küldemények megjelölése.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága a karácsonyi ünnepek előtti utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismételve kéri az utazó- és szállitó közönséget, hogy ugy saját, mint a vasuti szolgálat pontos és gyors lebonyolitása érdekében a szállitásra feladott podgyászon a rendeltetési állomást, egyéb darabárukon pedig ezenkivül még a czimzett nevét, polgári állását és lakását a maga részéről kitüntetni sziveskedjék. A czim legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra — egész terjedelmében — ragasztandó papirra irandó s csak ha ez nem lehetséges — szükséges azt a drabhoz erősitendő fatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapirra irni. A [illegible] támogatása mellett a podgyász illetve darabáruk helyes szállitását és kiszolgáltatását, nagyban megkönnyiti és gyorsitja s különös biztositékot szerez magának arra, hogy a nagyszámu küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő felvételnél előforduló — teljesen ki nem kerülhető — téves bárczázások és elhurczolások a lehető legrövidebb idő alatt kiderittessenek és helyreigazittassanak. Az utazó-, illetve szállitó közönség figyelme felhivatik az üzletszabályzat 31. §-ára, mely szerint „a podgyász darabokon korábbi vasuti, postai, vagy másnemü szállitási jeleknek lenni nem szabad. Ha ezen szabály figyelmen kivül hagyása következtében a podgyász eltéved. a vasut az ebből származó kárért nem felelős“ E szerint tehát első sorban a feladónak áll érdekében, hogy a podgyászdarabokon lévő régebbi ragaszbárczákat a podgyásznak ujbóli feladása előtt eltavolitsa.

— **Huszonnyolcz esztendős — csecsemő.** Bécsben egy Schumann Mária nevü huszonnyolcz éves nyomorék leány halt meg a minap, ki születése napjától halala órájáig bölcsőben feküdt s csecsemő-kora óta testileg nagyon kevesen; szellemileg pedig éppenséggel nem fejlődött. Felső teste megnőtt egy kissé, arcza pedig teljesen rendes lőn de alsó teste ép oly csenevész és apró volt, mint a ma született gyermeké.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Tudomásomra jutott, hogy dr. Balassa Jenő helybeli ügyvéd ellen folyó évi deczember hó 15-én annak ügyvédi ténykedéséből kifolyólag ellene vizsgálat teljesitetett, tek. Szabó Pál kir. aljbiró ur előtt, mely alkalommal nevezett ellenem oly oesmán kifejezést használt (fogdmegnek nevezett) mely önérzetemet mélyen sérti, az ily egyéneket Siftándiaban pakrócznak neveznek és a társadalmi körökből kiszoktak dobni. Vigyázzon az ördög nem alszik!

Pálfi Ferencz, kis-czelli lakos.

„HUNGÁRIA"-szálloda

KIS-CZELL.

Kemenesalja legelőkelőbb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája.

Kényelmes szobák, mérsékelt olcsó árakon.

Kitünő zamatos magyar borok!

Állandóan friss csapolt legjobb kőbányai király sör kapható!

Kis pohár sör 6 kr., nagy pohár 12 kr.

Kitünő magyar konyha.

Naponkint friss villás reggeli egy pohár sörrel együtt 20 kr.

A m. t. közönséd szives pártfogásáért ese dezve maradtam kiváló tisztelettel

Stöger M. a „Hungária" szálloda bérlője.

SPIELER EDE

üveg- és porczellán-raktára KIS-CZELL

Szentháromság-téren.

Dus választék mindennemü porczellán-, majolika, kőedény és üveg tárgyakban, tükrök, képek, keretek, álló- és függő lámpák, evő-, ivó-, és mosdó-készletekben, chinai ezüst, evő-eszközök, kenyér kosarak, sütemény tálak, bádog kézi és fali lámpák és különféle arczkép állványok.

Azonkivül elvállal mindennemü épület üveges-munkát, ugyszintén képek keretezését a legszebb kivitelben és legolcsóbb áron.

Vasbutorokból mintaraktár.

A közelgő karácsonyra dus választéku

nagy gyermekjáték

raktáramra különösen felhivom a t. közönség figyelmét.

Számos látogatást kér tisztelettel

Spieler Ede

KIS-CZELL

„Páratlan a maga nemében."

Az emberiségnek tu'nyomo része szénved évek hosszu során át gyomorbajokban, a melyből csak azon esetben képes megmenekülni, ha az orvosi vélemények szerint a legkitünőbb s a világ legjobb cseppeit

a „Valódi"

„Szent-Gáli Gyomorcseppeket"

használja, mely gyors és biztos, nélkülözhetetlen világhirü házi és népies szer. Ezen hirneves házi szer a következő esetekben eddig semmi más szer nem mulja felül és pedig *étvágyhiány, székszorulás, rossszagu lehelet, szélek, savanyu felböfögés, kolika, gyomorgyengeség, gyomorhurut, gyomorégés, dagadtság, tulságos nyálka képződés, sárgaság, undor, hányás és főfájásnál.*

Egy üveg ára használati utasitással 1 korona.

Központi szétküldési raktár:

Steuer Izidor az »arany szarvashoz« czimzett gyógytárában (Szent-Gál Veszprémm)

Főraktár: Török József gyógyszertárában Bpest Király-utcza 12 és Egger Leó gyógyszertárában Váczi-körut 17.

Ára 1 korona.

3 üveg megrendelésénél portómentesen küldetik **Csak akkor valódi, ha védjégyemmel és aláirásommal el van látva**

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás!

KOSSUTH LAJOS utcza Bazárépület.

Gáspár Kálmán

URI és NŐI FODRÁSZ KIS-CZELLBEN.

KOSSUTH LAJOS utcza Bazárépület

Bel- és külfoldi illatszer, szappan és pipere czikkek nagyraktára.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani minden **bel- és külföldi** illatszer-, szappan és pipere czikkeimet, melyekkel raktáramat legujabban páratlan mennyiségben szereltem fel, s amelyeket bátran merem ajánlani a n. é. közönségnek:

a valódi francia és angol gyártmányokat

u. m. Illatszerek: **Ylang-Ylang** valódi Ibolya, Szelence, Rózsa, Rezeda, Jasmin, Opoponax, Irisblanc Chypre, Esshauquet, Gyöngyvirág, Heliotrappe, Jockey-Club, Muquet, Patchoulyis, Violette de Parne stb. stb. **25 krtól 6 frtig.** Toilett-szappanok a fenti illatokon és Fehérliliom, Glycerin-ibolya, Speick, Moschus, Napraforgó, Däring-bagoly, Acáczia Széna, Savon superie, Glyczerin-vaseline, Tojásolaj és Mandola stb. stb **8 krtól 1 frt 50 krig.** Pipere-czikkek: Herczegnői viz, Iris-Créme, Tuillet vizek, Velouting, francia fehér rózsa és crem, Leitner-féle pléh és carton-dobozokban fehér és rózsa Göringer-féle fehér és rózsa Kielhauser-féle párisi hölgypor **10 krtól 1 frt 50 krig.** Száj- és fogszerek: Olol prf. Dr. Robert Grensie-féle szájvíz és fogpor. Prf. Dr. Heider-féle fogpor. Treu és Nuglich-féle és Lennis-Daufaint féle odontine. Sarg-féle Kalodont **35 krtól 1 frtig.** „Baby" gyermek-fogkefe, fog- és körömkefék, — melyekről 3 évi jótállást nyujtok, hogy a szőre nem hull ki — **45 krtól 1 frtig.** Bajuszkenőcsök: „Lengyel Lajos," „Jászberényi" „Franczia kinyomó" „Magyar nemzeti" üvegekben és kinyomó **15 krtól 80 krig.** — Legujabb és legjobb Venus brilantine 35 kr. Haj és bajuszkefék **15 krtól 3 frtig.** Franczia gummi különlegességek. A legujabb divatu disz-frizura, oldal és konty-fésük és hajtűk, [illegible] **krtól 1 frt 50 krig.** [illegible] vassz, koromvágó ollók **krtól 2 frtig.** — Kinin-viz, a mely a hajkihullást meggátolja és a fejkorpát eltávolitja, üvegenkint **1 frt.** — Ferencz-pálinka dr. Rober Grenzietől. — Születés és névnapi alkalmi ajándékul illat- és fésű cassettákban **1 krtól 30 frtig.** — Massiró kextyük darabja 50 kr. — Liverpooli szivacsok legnagyobb választékban 10 krtól **10 frtig.**; kocsi mosó szivacsok 1 frtól 6 frtig. — Az itt felsoroltakon kivül e szakmába vágó bármiféle czikkeket nálam meglehet rendelni, melyet a legrövidebb idő alatt pontosan teljesitek

Vidéki megrendeléseket utanvét vagy a pénz előleges beküldése mellett lelkiismeretesen és gyorsan teljesitek.

A n. é. közönség számos megrendeléseit kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Gáspár Kálmán,

uri- és női fodrász KIS-CZELL.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás!

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorajtóján Devecserben, 1899.